

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

[Præfatio.]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78322)

tem Dei gratiam, cui liberâ suâ voluntate assentiatur & cooperetur: vt in citata sect. 6. cap. 5. expressè traditur. Quia in re immorari non est huius instituti. Tantum monendum est, fidem Christi, qua istiusmodi attritionem fundari debere diximus, tunc esse explicitam, cum iuxta idem Concil. Trident. in cit. cap. 6. credimus à Deo iustificari impium per gratiam eius, per redemptionem quæ est in Christo Iesu. Quæ scilicet proposuit, vt habetur ad Rom. tertio, propitiatorum per fidem in sanguine ipsius, ad ostensionem iustitiæ suæ propter remissionem præcedentium delictorum, &c.] Implicitam vero tunc ceteri, cum est alius obiecti cognitio, ex qua per consequentiam deduci potest antedicta res explicita: cuiusmodi cognitio est, si quis credat non posse peccatum sibi aliter remitti quam per beneplacitum Dei, & eâ ratione quam ipse constituerit: ex tali enim cognitione rectè deduci potest, à Deo iustificari impium, per gratiam, per redemptionem, quæ est in Christo Iesu. Hæc n. a. serè ex illo colligitur; factâ confirmataque hac sumptione. Sed Dei voluntas est vt hominibus remittantur peccata per Christi merita: prout scilicet in sequen. cap. 7. declaratur à Concilio Tridentino.

De aliis contritionibus imperfectis, quibus sit sententia.

SECTIO III.

75. De attritione seu contritione imperfecta ex defectu tertie conditionis: qualis est eorum quos pœnitet peccasse, ob id principaliter quod peccatum est offensâ Dei: & qui statuunt amplius non peccare sed non concipiunt peccatum, super omnia detestabilia dei estandum, neque reputant ipsum vitandum esse super omne vitabile. Nauar. in Enchir. c. 1. n. 37. aduersus Caietanum (quem etiam) reprehendit Sotus in 4. dist. 18. q. 3. art. 3. col. 9.) probat eam ad peccatorum remissionem sufficere (quod intellige de iuris factem rigore) cum absolutione Sacramentali; suscepta ab eo qui Sacerdoti confitens credit sine crassa ignorantia, se dolorem sufficientem habere, neque effectum Sacramentali, id est gratiæ, obicem ponere. Fundam. entum illius est, quod sacra literæ (vt pluribus locis allatis ostendit) à peccatoribus expressè exigant tantum vt agant pœnitentiam, non autem vt peccatum suum concipiant tanquam quid maxime omnium vitabile & detestabile: neque interpretatione ad tale quid, siue Concilia siue Patres, siue communis fidelium vsus, eadem loca extendere notentur. Quare nec nos debemus extendere; maxime cum id coniunctum habeat periculum perturbationis conscientiarum ob difficultatem quam contingeret experiri in vincendo naturalem inclinationem; qua solemus maiori de locis ensu tangi de plerisque in commodis temporalibus, quam de nostris peccatis. Quamquam non ideo negandum est, quin opus sit, vt peccator animi proposito, malit quodcumque aliud malum, etiam mortem, quam peccatum.

76. De attritione quæ constituitur ex defectu quartæ conditionis, id est, ex eo, quod non fit cum spe, saltem virtuali, veniæ obtinendæ à Deo, dubium non est quin cum Sacramento ad iustificationem peccatorum vt remissionem non sufficiat: quia est pœnitentia contaminata peccato diffidentia; similis ei quam Iudas habuit, disponens non ad salutem sed ad perditionem, a. Steler. atior. De pœnit. dist. 3. Deinde quia ex Conc. Trid. sess. 6. c. 6. præparatio necessaria ad iustificationem peccatoris, constituitur: sicut fides, ita & spes qua peccator erigatur fidens Deum sibi propter Christum propitiatum fore.

77. De attritione vero quæ ex defectu quintæ conditionis constituitur, & est (prout post Caiet. eam describit Nauar. in præced. num. 36.) eorum quos pœnitent mortaliter peccasse, vellentque non peccare, sed non omnino statuunt à peccatis abstinere: dicendum est, neque simul cum Sacramentali absolutione ad gratiam obtinendam sufficere iuxta cap. Quod quidam De pœnit. & remiss. atque regulam illam iuris in 6. non datur venia, nisi correcto. Vnde vt notatum est à Caiet. in verbo Confessionis iteratio, peccatum facile committit, tum pœnitens qui cum ea petit vel accipit absolutionem, tum Confessarius qui illam imperit. Quam sententiam sequens Sotus loco cit. rationem addit nominis, quo prædictum propositum

non peccandi, velleitas appellatur: ne mpe quod ipsum tanquam solum modo conditionatū & infirmum, ac quasi claudicans, propriè exprimat per verbum vellem. Notandum vero est diligenter in hac re pro praxi, quod idem Sotus monet in præced. dist. 17. quæst. 2. art. 5. sub initium, contritionem & attritionem ad hoc Sacramentum sufficientem conuenire debere, non solum in hoc, quod vtraque sit detestatio peccati super omne detestabile; sed etiam quod sit cum absoluto proposito numquam peccandi in futurum pro reuila mundi: quoniam alias actus ille detestatiois, ne quidem cum Sacramento suffi. eret ad gratiam diuinam & peccatorum remissionem obtinendam.

Pro quo facti memoratum cap. Quod quidam De pœnitentis & remiss. vbi statuitur non esse veram pœnitentiam eorum, quamuis confiteri velint de criminibus à se perpetratis, asserunt tamen se ab eis abstinere non posse. Facitem quod conuersio peccatoris ad Deum, vt ab illo veniam peccatorum misericorditer consequamur, debeat esse ex toto corde & iohelis 2. qualis non est, si quis non sit firmus, sed aliquo modo claudicat in proposito non peccandi de cætero. Accedit quod neque apud homines iudicetur vera pœnitentia illius, qui de iniuria illata veniam petit absque firmo proposito emendationis. Nec enim vir uxorem adulteram pro verè pœnitente habet, quam diu videt eam adhuc affici ad adulterum suum, nec dum firmiter proponere ab illius confusione abstinere. Quare nec apud Deum vera esse iudicabitur pœnitentia peccatoris, qui nondum apud se firmiter proposuit illud desinere: per quod, vt Scriptura loquitur, fornicatur à Deo suo; neque ea talis esse, per quam ille censeri possit Deum ex toto corde querere ad ipsum inueniendum: seu ad ipsum offensum sibi reconciliandum: quandoquidem ipsemet Deus ait apud Ierem. cap. 2. 9. Queritis me & inuenietis, cum quæsieritis me in toto corde vestro.]

De attritione denique; quam defectus vltimæ conditionis constituitur potest, patet idem sentiendum esse, ac de proximè præcedenti; cum constet in lege Evangelicâ de confessione & satisfactione proposita esse præcepta obligantia peccatores sub moralitate vt non habere propositum confitendi & satisfaciendi suo tempore, sit non habere propositum vitandi omne mortale peccatum, adeoque carere conditione ad habendam Sacramentalem absolutionem necessaria iuxta antedicta.

LIBER SECVNDVS, AC OPERIS TOTIVS SEXTVS, DE SACRAMENTALI CONFESIONE.

P R A E F A T I O.

NON agitur hic de confessione fidei, qua fit coram tyrano: de qua Mat. 10. Qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo. & ad Rom. 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.] Neque de confessione laudis seu

recogitationis diuinarum perfectionum, & gratiarum actione; frequenter significata in Psalmis Davidis, per verba Confitemini, Confitebor, & Confiteantur; atque Matth. 11. cum Christus ait, Confiteor tibi Pater Domine caeli & terræ, sed agitur de confessione fraudis, hoc est, de recognitione propriorum peccatorum, non tamen omni: quia non ea quæ fit iudici in foro externo: vt illa quam Iosue exegit ab Achan dicens: Confiteor, atque in dica mihi quid feceris; ne abscondas.] Iosue 7. Nec item de interiori qua fit soli Deo; dum nos aut generatim agnoscimus peccatores; aut nostras conscientias discubentes, diuersorum peccatorum coram eo reos nos esse ammaduertimus. Nec demique de exteriori, qua vis Deo, sic & homini locum Dei tenenti fit quidem; sed generaliter, vt fieri solet in introitu Missæ, vel immediatè ante su

crofantia Eucharistia sumptionem, per vñat am illam formulam verborum, Confiteor Deo omnipotenti, &c. Agitur ergo de confessione, que fit Sacerdoti locum Dei tenenti, Ecclesiæ, clausæ seu iurisdictionem sufficientem habenti, accusando se distincte de omnibus peccatis propriis. Hæc enim est qua Sacramentalis dicitur. Atque cognoscenda pro praxi nobis proposita, complectemur quinque capitibus: quorum primum erit de ipsius natura. Secundum de necessitate seu obligatione ipsam faciendi. Tertium de conditionibus, quas ad suam perfectionem requirit. Quartum de iis de quibus facienda est. Quintum de iis per que redditur inualida seu inefficax ad Sacramentum Penitentia constituendum

CAPVT I.

De natura Sacramentalis confessionis.
SVM MARI VM.

1. Definitio confessionis Sacramentalis.
2. Confessio in foro externo facta, etia proprio Sacerdoti, non est Sacramentalis.
3. Nescire factam in foro interno, si sit hypothetica, aut excusatio, aut iactantia.
4. Aut nuda narratio, aut negatio peccatorum, vel falsa eorum exaggeratio, aut narratio suorum bonorum operum.
5. Confessio facta absenti non est sufficiens ad obtinendam Sacramentalem absolutionem.
6. Non est confessio Sacramentalis, que fit non Sacerdoti aut non habenti iurisdictionem.
7. Nec que fit ad alium finem, quam ad obtinendam absolutionem; nec demum generalis consuetæ fieri per sola verba Confiteor Deo, &c.

Ad explicationem naturæ confessionis Sacramentalis quarum definitiones adferuntur à Paludino 4. distinct. 17. question. 2. articulo primo. Nobis autem vna hæc sufficit, qua dicitur actus Penitentis externus, qui in conscientia foro accusat se de suis peccatis coram proprio Sacerdote, vt Sacramentaliter ab eis absoluitur. Cuius definitionis prima pars, actus Penitentis externus, indicat illum non confiteri, qui immobilis manens, nullam actum externum verbo, vel nutu, vel alio simili signo exercet: neque absolueadum esse: ob defectum scilicet materie sensibilis ad Sacramentum necessariæ, iuxta illud quod Sacramentum dicitur inuisibilis gratiæ visibilis forma. Cap. Sacrificium, De consec. dist. 2.

Secunda pars, quo in conscientia foro accusat se de suis peccatis, excludit eas confessiones quæ fiunt in foro externo coram Iudicibus, etiam si fuerint Ecclesiasticæ ac propriæ Sacerdotum. Præterea corrigat ab usum quorundam, qui vt aliquod proprium peccatum detegant, multa simul aliorum peccata impertinenter narrant: vt viri, vxorum; vxores, virorum; ferui, dominorum; alij, aliorum; quæ omnino tacenda sunt, quando propria (quorum tantum & non alienorum manifestatio debet esse confessio Sacramentalis) possunt sine illis sufficienter aperiri. Adhuc denotat non quemlibet actum externum Penitentis esse confessionem Sacramentalem, sicut nec quilibet est talis, qualem proposita definitionis verba declarant; adeoque nullam sequentium confessionum, habere confessionis Sacramentalis naturam: ita vt illis Sacramentalem absolutionem superaddere, sit facile legimum.

Prima est hypothetica illa, qua Sacerdote præeunte & interrogante, si hoc vel illud feceris, nonne petis veniam à Deo: Penitens responderet. Ita Domine. Etenim talis non est accusatio sui de propriis, neque manifestatio alicuius absolutione detestationis illorum, per quam sufficienter constare possit ad esse materiam absolutionis, ne eam tenere impendendo, facile legimum committatur. Secunda est, excusatio qua nonnulli culpam suorum peccatorum transferunt aut in naturam suam, aut (quod est genus blasphemie) in Deum quasi causantem peccandi necessitatem, inlungendo nimis ardua, aut in Dæmonem: aut in fortunam, vel fatum illamve causam similem. Qui manifeste ex eo arguuntur, quod cer-

tissimum sit nullum esse hominis peccatum, excepto originali, quin liberè ipsius voluntate perpetraretur. Tertia est, iactantia & ostentatio peccatorum suorum, qualis contingere potest quibusdam perditis, qui lætantur cum male fecerint, & exultant in rebus pessimis] prout habetur Prouerb. cap. 2. Cum deberent culpam suam humiliter agnoscere, ac cum Dauide à Nathan propheta reprehenso 2. Reg. 12. dicere, Peccauit Domino.]

Quarta est, nuda narratio peccatorum absque vlla interiori contritione, aut cum proluxa rerum impertinentium commemoratione, & inuili verborum multiplicatione; eò spectante vt peccata quæ aperienda sunt, certa ratione regantur. Nam talis confessio, non est vera accusatio, sed rhetorica quedam exultatio. Quod si ad perfectam peccati cognitionem, opus sit historiam narrare, bonum quidem est id facere, & fieri debet: sed solum quæ sunt ad talem finem necessaria, referre oportet. Quinta est, negatio peccatorum qualis contingit quibusdam ignaris dicentibus: Nihil male feci, non sum furatus, non fornicatus, &c. Sexta est, enumeratio bonorum operum: qualis fit à dicentibus: Audiui facrum omnibus diebus festis ieiunavi Quadragesimam; dedi elemosynas, & similia, imitatione Pharisæi orantis Luc. 18. Septima est nimia exaggeratio & falsa impositio peccatorum, quæ Penitens ipse non fecerit: qualis contingit legenti ex aliquo libro formulam confessionis, non habita ratione quorum sit sibi conscius, aut non sit. De quibus omnibus debet Confessarius sollicitè Penitentem suum instruere, cum aduerterit ipsam in eis delinquere.

Tertia definitionis pars, contenta illis verbis, coram Sacerdote proprio, excludit primò, per verbum coram, confessiones factas absenti per literas aut internuntium: Quas non esse sufficientes ad obtinendam absolutionem Sacramentalem communis sententia est, quam Nauarr. ad cap. Fratres, De penit. distinct. 5. num. 94. confirmat tum ex cap. Quem penit. De penit. distinct. 1. per illa verba: Præcepit Dominus mundandis, vt ostenderent ora Sacerdotibus; docens corporali presentia, consistenda peccata, non per nuntium, non per scripturam manifestanda.] Tum ex eo, quod absolutionis forma, qua habet Absolutionem, præsupponat absolueadum præsentem esse. Tum deum ex eo, quod Sacramenta omnia personæ propriæ concursum exigant cum suscipiuntur, excepto matrimonio, quod per procuratorem contrahi potest ex cap. Finali De procuratoribus in sexto. Accedit quod nouissime à summo Pontifice Clemente VIII. tanquam erronea damnata sit propositio, qua asseritur licere per literas: seu internuntium peccata propria Confessario absenti Sacramentaliter confiteri, & ab eo item absente absolutionem obtinere.

Excludit secundò, per verbum Sacerdote: confessiones factas laico, aut alteri non Sacerdoti: quas non esse sacramentales pater ex Conc. Trid. sess. 14. c. 6. & Cam. 10. ubi definitur solos Sacerdotes esse absolutionis Sacramentalis Ministros. Nam sine absolutione, Sacramentum penitentia esse nequit: cum illa sit eius forma essentialis.

Excludit tertio, per verbum Proprio, factas Sacerdoti non habenti iurisdictionem; quas etiam non esse sacramentales, intelligitur ex eodem Concilio in sequent. cap. 7. Vbi definitur nullius momenti eam absolutionem esse, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam aut delegatam non habet iurisdictionem.

Postrema denique pars definitionis, vt ab illis Sacramentaliter absoluitur, excludit confessiones, quæ fiunt in alium finem (vt ad habendam consolationem vel consilium à Confessario) quam ad obtinendam absolutionem. Nam tales non sunt Sacramentales: quandoquidem seclusa absolutione nullum datur penitentia Sacramentum. Excludit item generalè in confessionem, cuius formula Confiteor communiter nominatur, à voce, à qua incipit, etiam si fiat proprio Sacerdoti, vt solet à populo ante Eucharistiæ sumptionem. Nam nec talem esse sacramentalem, ex eo constat quod iuxta Conc. Trid. sess. 14. cap. 5. Confessio Sacramentalis, ad obtinendam suæ peccata absolutionem de peccatis in foro penitentiali, requirit vt Penitens, non in genere duntaxat, sed in specie ac sigillatim sua ipse peccata declarat. Per illam autem confessionem peccata declarantur solum in genere; ideoque absolu-